DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

№ 3 | Warszawa, dnia 30 kwietnia 1927 roku | Rok IX

23.

P.V. 10223/27.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE ZAPEWNIENIA WZAJEMNEJ OCHRONY PRAW AUTORSKICH OBYWATELOM POLSKIM W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓŁNOCNEJ I OBYWATELOM STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓŁNOCNEJ W POLSCE.

W związku z oświadczeniem rządowem z dn. 16 lutego 1927 roku w sprawie zapewnienia obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze Stanów Zjednoczonych Ameryki ochrony w dziedzinie praw autorskich (Dz. Ust. Rz. P. № 12 z 1927 r., poz. 99), podaje się niniejszem do wiadomości teksty Proklamacji Prezydenta Stanów Zjednoczonych oraz odnośnej noty Poselstwa Rz. P. w Waszyngtonie:

Przekład

PRAWO AUTORSKIE. POLSKA.

PRZEZ PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI.

PROKLAMACJA.

ZWAŻYWSZY, iż przewidziane zostało w Ustawie Kongresu, zatwierdzonej dn. 4 Marca 1909 roku i noszącej nazwę: „Ustawa dla zmiany i ustalenia Ustaw, odnoszących się do prawa autorskiego“, że prawo autorskie, zagwarantowane powyższą Ustawą, z wyjątkiem korzyści, wypływających z niej na mocy części 1 *(e)*, co do której przepisąne są specjalne warunki, rozciągnięte zostaje na utwory autora lub właściciela, będącego obywatelem lub poddanym obcego państwa lub narodu, jedynie na pewnych warunkach, wyłożonych w części 8 wyżej wzmiankowanej Ustawy, a mianowicie:

(a) jeżeli autor lub właściciel cudzoziemiec zamieszkuje stale w granicach Stanów Zjednoczonych w chwili pierwszego wydania swego utworu;

(b) jeżeli obce państwo lub naród, którego taki autor lub właściciel utworu jest obywatelem lub poddanym, udziela na mocy traktatu, konwencji, porozumienia lub ustawy obywatelom Stanów Zjednoczonych korzystania z dobrodziejstw prawa autorskiego na identycznej podstawie, co w stosunku do swych własnych obywateli, lub też opiekę nad prawem autorskiem identycznie taką samą, jak opieka, zapewniona zagranicznemu autorowi, na mocy tejże Ustawy lub na mocy Traktatu, lub jeżeli takie obce państwo lub naród jest układającą się stroną w umowie międzynarodowej, gwarantującej zasadę wzajemności, do której to Umowy Stany Zjednoczone mogą, o ile sobie tego życzą, również przystąpić, jako układająca się Strona;

ZWAŻYWSZY, iż przewidziane jest w części 1 *(e)* wyżej wzmiankowanej Ustawy Kongresu, zatwierdzonej dn. 4 Marca 1909 r., że przepisy Ustawy, o ile gwarantują prawa autorskie, dotyczące partytury instrumentów, służących do mechanicznego odtwarzania utworów muzycznych, obejmować będą jedynie kompozycje, ogłoszone drukiem, z zastrzeżeniem prawa autorskiego z chwilą wejścia w życie niniejszej Ustawy, nie będą zaś obejmowały utworów cudzoziemskiego autora lub kompozytora, o ile obce państwo lub naród, którego taki autor lub kompozytor jest obywatelem lub poddanym, nie udzieli, drogą traktatu, konwencji, porozumienia lub ustawy, takich samych praw obywatelom Stanów Zjednoczonych;

ZWAŻYWSZY, iż Prezydent upoważniony jest przez wyżej wzmiankowaną część 8 do ustalenia, w drodze wydawanej od czasu do czasu proklamacji, istnienia wyżej wzmiankowanych warunków wzajemnych, jak tego cele niniejszej Ustawy wymagać mogą;

ZWAŻYWSZY, iż otrzymane zostały zadowalające zapewnienia urzędowe, że z dniem 16 lutego 1927 r. obywatele Stanów Zjednoczonych mają być uprawnieni do korzystania z prawa autorskiego dla swych utworów w Polsce, które to prawo równać się będzie co do istoty opiece, przyznanej prawami autorskiemi Stanów Zjednoczonych, włączając przepisy podobne do przepisów, przewidzianych w części 1 *(e)* Ustawy o prawie autorskiem Stanów Zjednoczonych, zatwierdzonej dn. 4 Marca 1909 r.:

PRZETO OBECNIE, JA, CALVIN COOLIDGE, Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki, oświadczam i ogłaszam,

COPYRIGHT POLAND.

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA.

A PROCLAMATION.

WHEREAS it is provided by the Act of Congress approved March 4, 1909, entitled „An Act to Amend and Consolidate the Acts Respecting Copyright", that the copyright secured by the Act, except the benefits under Section 1 *(e)* thereof as to which special conditions are imposed, shall extend to the work of an author or proprietor who is a citizen or subject of a foreign state or nation, only upon certain conditions set forth in Section 8 of the said Act, to wit:

(a) When an alien author or proprietor shall be domiciled within the United States at the time of the first publication of his work; or

(b) When the foreign state or nation of which such author or proprietor is a citizen or subject grants, either by treaty, convention, agreement or law, to citizens of the United States the benefit of copyright on substantially the same basis as to its own citizens, or copyright protection substantially equal to the protection secured to such foreign author under this Act or by treaty; or when such foreign state or nation is a party to an international agreement which provides for reciprocity in the granting of copyright, by the terms of which agreement the United States may, at its pleasure, become a party thereto;

AND WHEREAS it is provided by Section 1 *(e)* of the said Act of Congress, approved March 4, 1909, that the provisions of the Act „so far as they secure copyright controlling the parts of instruments serving to reproduce mechanically the musical work, shall include only compositions published and copyrighted after this Act goes into effect, and shall not include the works of foreign author or composer unless the foreign state or nation of which such author or composer is a citizen or subject grants, either by treaty, convention, agreement or law, to citizens of the United States similar rights";

AND WHEREAS the President is authorized by the said Section 8 to determine by proclamation made from time to time the existence of the reciprocal conditions aforesaid, as the purposes of the Act may require;

AND WHEREAS satisfactory official assurances have been received that on and after February 16, 1927, citizens of the United States shall be entitled to obtain copyright for their works in Poland which is substantially equal to the protection afforded by the copyright laws of the United States, including rights similar to those provided by Section 1 *(e)* of the Copyright Act of the United States, approved March 4, 1909.

NOW, THEREFORE, I, CALVIN COOLIDGE, President of the United States of America, do declare and proclaim.

że z dniem 16 Lutego 1927 roku warunki, wyszczególnione w części 8 *(b)* i 1 *(e)* Ustawy z dn. 4 Marca 1909 r. będą istniały i będą wypełniane w stosunku do obywateli Polski, i że z dniem 16 Lutego 1927 roku, obywatele Polscy będą uprawnieni do korzystania ze wszystkich dobrodziejstw, przyznanych Ustawą z dn. 4-go Marca 1909 r., włączając w to część 1 *(e)* powyższej Ustawy, oraz Ustaw, wprowadzających zmiany do wyżej wymienionej Ustawy.

POD WARUNKIEM, że korzystanie przez jakikolwiek utwór z praw i przywilejów, przyznanych Ustawą z dn. 4 Marca 1909 r. oraz z Ustaw, zmieniających ją, uzależnione będzie od stosowania się do wymagań i formalności, przepisanych co do takich utworów przez prawo autorskie Stanów Zjednoczonych;

ORAZ POD WARUNKIEM, że przepisy części 1 *(e)* Ustawy z dnia 4 Marca 1909 roku, o ile zabezpieczają prawo autorskie, dotyczące partytur instrumentów, służących do mechanicznego odtwarzania utworów muzycznych, stosować się będą jedynie do utworów, ogłoszonych po dniu 1 Lipca 1909 roku, i zarejestrowanych w celu ochrony prawa autorskiego w Stanach Zjednoczonych, a które nie były odtwarzane w granicach Stanów Zjednoczonych przed dniem 16 Lutego 1927 roku jakimkolwiek sposobem, którym dany utwór może być odtwarzany mechanicznie.

NA DOWÓD CZEGO położyłem poniżej mój podpis i poleciłem przyłożyć pieczęć Stanów Zjednoczonych.

SPORZĄDZONO w mieście Waszyngtonie dnia 14 Lutego roku Pańskiego tysiąc dziewięćset dwudziestego siódmego, a sto pięćdziesiąt pierwszego roku Niezależności Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Przez Prezydenta (—) *Calvin Coolidge*

Frank B. Kellogg

Sekretarz Stanu.

№ 676/27 dn. 4 lutego 1927 r.

Szanowny Panie!

Otrzymałem polecenie od mego Rządu zakomunikować, że wobec mającego nastąpić ogłoszenia przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych proklamacji, równocześnie z przedstawieniem niniejszej noty Departamentowi Stanu, obywatele polscy, na mocy tej odezwy, korzystać będą z dniem 16 lutego 1927 r. z praw, przyznanych Dekretem Kongresu, zatwierdzonym dnia 4 marca 1909 r., oraz ze zmian do niego wprowadzonych a dotyczących prawa autorskiego, obywatelom zaś Stanów Zjednoczonych przysługiwać będą z dniem 16 lutego 1927 r. wszelkie uprawnienia, wynikające z Polskiej Ustawy o Prawie Autorskiem z dnia 29 marca 1926 r. w sprawie ochrony praw autorskich, zgodnie z rozdziałem 4 artykułu 5 wyżej wymienionej Ustawy Polskiej o prawach autorskich z dnia 29 marca 1926 r. oraz ze wszelkich ustaw ją uzupełniających.

Zechce Pan przyjąć ponowne zapewnienie o mem wysokiem poważaniu.

(—) *J. Ciechanowski*

W. Pan Frank B. Kellog

Sekretarz Stanu.

That on and after February 16, 1927, the conditions specified in Sections 8 *(b)* and 1 *(e)* of the Act of March 4, 1909, will exist and be fulfilled in respect to the citizens of Poland and that on and after February 16, 1927, citizens of Poland shall be entitled to all the benefits of the Act of March 4, 1909, including Section 1 *(e)* thereof and the Acts amendatory of the said Act.

PROVIDED that the enjoyment by any work of the rights and benefits conferred by the Act of March 4, 1909, and the Acts amendatory thereof, shall be conditional upon compliance with the requirements and formalities prescribed with respect to such works by the copyright laws of the United States.

AND PROVIDED FURTHER that the provisions of Section 1 *(e)* of the Act of March 4, 1909, in so far as they secure copyright controlling the parts of instruments serving to reproduce mechanically musical works shall apply only to compositions published after July 1, 1909, and registered for copyright in the United States which have not been reproduced within the United States prior to February 16, 1927, on any contrivance by means of which the work may be mechanically performed.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the seal of the United States to be affixed.

Done at the City of Washington this 14-th day of February in the year of Our Lord one thousand nine hundred and twenty seven and of the Independence of the United States of America the one hundred and fifty-first.

(—) *Calvin Coolidge*

By the President:

(—) *Frank B. Kellogg*
Secretary of State.

№ 676/27. February 14, 1927.

Sir,

I have been instructed by my Government to state that in consideration of a Proclamation to be issued by the President of the United States, simultaneously with the deposit of this note in the Department of State, by virtue of which Proclamation citizens of Poland shall receive on and after February 16-th, 1927 all the benefits of the Act of Congress approved March 4, 1909, and the amendments thereof relating to copyright, citizens of the United States shall receive on and after February 16-th, 1927 all the benefits of the Polish Copyright Law of March 29, 1926, for the protection of author's rights, in accordance with Section 4 of Article 5 of the said Polish Copyright Law of March 29, 1926, and any Acts amendatory thereof.

Accept, Sir, the renewed assurances of my highest consideration.

The Honorable Frank B. Kellogg (—) *J. Ciechanowski*
Secretary of State.

Minister Spraw Zagranicznych
(—) *August Zaleski*

Warszawa, dn. 31/III 1927 r.

24.

A.II.K.Z.21493.

OKÓLNIK

W SPRAWIE DOCHODÓW KONSULARNYCH.

Wobec nienadsyłania przez niektóre urzędy zagraniczne swych dochodów konsularnych w terminie ustalonym w przepisach rachunkowo-kasowych, ogłoszonych w Dz. Urz. M. S. Z. № 6 z dn. 1 sierpnia 1925 r., Ministerstwo Spraw Zagranicznych przypomina pp. Kierownikom urzędów zagranicznych, że dochody konsularne są wyłączną własnością Ministerstwa Skarbu i w żadnym razie nie mogą być przetrzymywane w urzędach zagranicznych bez wyraźnej zgody na to Ministerstwa Skarbu.

Niestosowanie się w powyższej sprawie do terminu, wskazanego w § 13. punkt „m“, wyżej wspomnianych przepisów, pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną pp. Kierowników urzędów zagranicznych, a w razie wyniknięcia jakichkolwiek z tego powodu strat dla Skarbu Państwa również i odpowiedzialność materjalną solidarnie z urzędnikami, którym powierzone zostały funkcje kasowe.

Minister

(—) *August Zaleski*

Warszawa, dn. 23/III.1927 r.

25.

G.M.O.445.

OKÓLNIK

DOTYCZĄCY SPRAWOZDAŃ EKONOMICZNYCH.

Uchylając dotychczas obowiązujące okólniki i instrukcje, dotyczące sprawozdań ekonomicznych, zarządzam, w związku z postanowieniami art. 22 Ustawy z d. 11 listopada 1924 o organizacji konsulatów i o czynnościach Konsulów, co następuje:

§ 1. Sprawozdawcza działalność Urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej w zakresie ekonomicznym obejmuje sprawozdania: b i e ż ą c e, s p e c j a l n e i r o c z n e. Sprawozdania kwartalne są skasowane.

ROZDZIAŁ I.

Sprawozdania bieżące.

§ 2. 1) Sprawozdania bieżące nadsyłają wszystkie urzędy dyplomatyczne i konsularne.

2) Winny one w zasadzie obejmować terytorjalny zakres działania sprawozdawców, jednakże dozwolone jest podawanie w nich wiadomości, wykraczających poza ten zakres.

§ 3. 1) Celem sprawozdań bieżących jest doraźne, szybkie informowanie o wszelkich przejawach życia gospodarczego; to też wysyłać je należy bezzwłocznie po otrzymaniu wiadomości, mającej być ich przedmiotem. Wiadomości szczególnie ważne lub pilne mogą być komunikowane w drodze telegraficznej.

2) W miarę możności sprawozdania bieżące winny być wysyłane nie rzadziej, niż co tydzień, począwszy od 1 maja 1927 r.

§ 4. 1) Nie ograniczając inicjatywy sprawozdawców co do treści sprawozdań bieżących, podaję poniżej tematy, które sprawozdania te winny szczególnie uwzględniać, zaznaczając przytem jednak, że ich szczególnem zadaniem jest ułatwienie kupiectwu polskiemu stosunków z zagranicą:

a) surowce i towary, mogące być przedmiotem handlu z Polską, charakterystyka źródeł zakupu oraz rynków zbytu; informacje, czy towary, importowane z Polski, konsumowane są na miejscu, w kraju, czy też reekspedjowane dalej i dokąd;

b) ruch cen powyższych artykułów;

c) przedsiębiorstwa miejscowe, mogące lub pragnące nawiązać z Polską stosunki handlowe, informacje o nich; lista firm, notorycznie okazujących brak lojalności w stosunkach handlowych w ogólności, a szczególnie w stosunkach z Polską;

d) biura wywiadowcze i ogłoszeń, informacje o miejscowej praktyce kupieckiej, typy umów kupieckich, warunki płatności, praktyka wekslowa i czekowa, wzory, próby, sposoby opakowania, zwyczaje handlowe, sposoby uzyskiwania referencyj, powstawanie poważnych przedsiębiorstw importowych i eksportowych;

e) nowe systemy propagandy kupieckiej, stosowane czy to na rynku wewnętrznym, czy zewnętrznym;

f) ustawodawstwo i przepisy z dziedziny przywozu i wywozu, reglamentacja ilościowa i jakościowa, przepisy weterynaryjne i fitopatologiczne, dumpingi i t. p.;

g) zmiany taryf i postępowania celnego, reglamentacja handlu zagranicznego;

h) zmiany taryf przewozowych, zwłaszcza kolejowych;

i) informacje szczegółowe o wszelkich wiadomych sprawozdawcy tranzakcjach, zawieranych w okręgu sprawozdawczym przez firmy polskie, wraz z oceną tych tranzakcyj;

j) informacje aktualne, dotyczące miejscowej produkcji rolniczej i przemysłowej, wytwórczości, postępów organizacyjnych i technicznych i ruchu koncentracyjnym w przemyśle;

k) takież informacje, dotyczące handlu zagranicznego, jego obrotów, organizacji oraz opieki rządowej nad nim;
l) międzynarodowe umowy handlowe (rokowania, ratyfikowanie, wchodzenie w życie, wykonywanie, wymawianie, uchylanie, rewizje), umowy kompensacyjne;
m) patenty i znaki fabryczne;
n) informacje o koncesjach i przetargach, dostawach rządowych, mogących interesować Polskę;
o) wystawy;
p) upadłości i bankructwa;
q) opinje o polskich przedsiębiorstwach;
r) kurs miejscowej waluty w złotym i złotego w miejscowej walucie i widoki kursów na najbliższą przyszłość;
s) dopływ obcych kapitałów;
t) ekspansja miejscowych kapitałów;
u) rynek pracy, emigracja, imigracja, zwłaszcza polska, strajki, bezrobocie, sposoby rozwiązywania kwestji mieszkaniowej i t. d.;
w) koszty utrzymania;
x) sprawy skarbowe i finansowe, budżet, podatki, monopole, bank emisyjny, obieg pieniężny, kształtowanie się kursów, banki prywatne, oszczędności i t. d.;
y) sprawy komunikacyjne: koleje, żegluga morska, wewnętrzna i powietrzna, wynalazki i ulepszenia i t. d.;
z) celniejsze publikacje i książki, informujące o głównych objawach życia gospodarczego, oraz księgi adresowe i t. p.

2) W sprawozdaniach bieżących mogą być traktowane kwestje poufne, a nawet tajne; kwestje takie winny być podawane na osobnych kartkach z odpowiednią adnotacją na widocznem miejscu.

3) Każde sprawozdanie winno obejmować tylko jeden temat.

§ 5. 1) Sprawozdania bieżące winny być rozsyłane bezpośrednio pocztą (z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w punkcie 2 § 4), według następującego rozdzielnika:

a) M. S. Z., terytorjalnie zainteresowany Wydział: Zachodni (P. II.) lub Wschodni (P. III);
b) M. S. Z., Referat Propagandy Ekonomicznej Wydziału Prasowego (P. IV);
c) Komisarz Generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku;
d) M. P. i H. (na kopercie: do rąk p. Wł. Studnickiego, Radcy Ministerjalnego), 2 egzemplarze;
e) Komitet Ekonomiczny Ministrów;
f) te z pośród urzędów, wymienionych w punkcie 1 § 10, które są właściwe dla danej sprawy.

2) Ponadto dodatkowy egzemplarz sprawozdania, poruszającego kwestję, interesującą inny urząd zagraniczny, winien być przesłany temu urzędowi, dodatkowy zaś egzemplarz sprawozdania, traktującego jeden z tematów, wyliczonych pod *y)* punktu 1 § 4, winien być przesyłany Referatowi Tranzytowemu (P. I. TR.) M. S. Z.

ROZDZIAŁ II.
Sprawozdania specjalne.

§ 6. 1) Przedmiotem sprawozdań specjalnych, które winny mieć charakter monograficzny, jest bardziej szczegółowe rozwinięcie tych z pośród tematów, poruszanych już w sprawozdaniach bieżących, które mają bardziej doniosłe znaczenie.

2) Tematy i terminy wyzyskania sprawozdań specjalnych pozostawiam uznaniu kierowników urzędów.

§ 7. Do sprawozdań specjalnych stosują się odpowiednie postanowienia §§ 4 (punkt 2 i 3) i 5 niniejszego Okólnika.

ROZDZIAŁ III.
Sprawozdania roczne.

§ 8. Sprawozdania roczne winny nadsyłać:

a) wszystkie urzędy konsularne etatowe i honorowe pełnoprawne;

b) radcowie (attachés) handlowi przy ambasadach i poselstwach;

c) wydziały konsularne poselstw i poselstwa bez wydziałów konsularnych, jeżeli w danem państwie niema ani jednego urzędu konsularnego etatowego lub honorowego pełnoprawnego.

§ 9. 1) Pozostawiając sprawozdawcom nadal wolność układu i treści sprawozdań, zarządzam, aby sprawozdania roczne zawierały w każdym razie następujące rozdziały:

I. wstęp: nawiązanie do poprzedniego sprawozdania;

II. ogólne wiadomości o państwie lub okręgu sprawozdawczym: obszar, ludność, miasta, stosunki narodowościowe i wyznaniowe, drogi komunikacyjne i t. d.;

III. produkcja: *a.* przemysł, *b.* górnictwo, *c.* rolnictwo, *d.* leśnictwo, *e.* hodowla;

IV. handel: *a.* handel zagraniczny w roku sprawozdawczym, *b.* widoki na przyszłość, *c.* stosunki handlowe z Polską, *d.* giełda, *e.* ekspansja obcych kapitałów, *f.* import i eksport towarów interesujących W. M. Gdańsk (maszyny, zboże, drzewo. cukier, nasiona, bursztyn);

V. komunikacje: *a.* koleje (ruch, przewóz, taryfy, budowa taborów, budowa nowych linij), *b.* żegluga morska (budowa okrętów, rybołówstwo, nowe linje), *c.* żegluga wewnętrzna (ruch, przewóz, budowa dróg wodnych), *d.* poczta i komunikacje elektryczne (telegraf i telefon drutowy i bezdrutowy, elektryfikacja), *e.* aeronautyka (ze szczególnem uwzględnieniem żeglugi powietrznej, t. j. aeronautyki komunikacyjnej), *f.* tranzyt.

VI. polityka ekonomiczna: *a.* umowy handlowe z innemi państwami, *b.* ilościowa i jakościowa reglamentacja handlu zagranicznego, *c.* taryfa celna;

VII. skarbowość i finanse: *a.* budżet, *b.* podatki, *c.* monopole, *d.* przedsiębiorstwa państwowe, *e.* bank emisyjny;

VIII. praca i opieka społeczna: *a.* rynek pracy, *b.* strajki, *c.* bezrobocie, *d.* imigracja wogóle, *e.* imigracja z Polski, *f.* emigracja.

XI. działalność ekonomiczna, zwłaszcza propagandowa, sprawozdawcy w roku sprawozdawczym.

2) W zasadzie każde sprawozdanie obejmuje tylko terytorjalny zakres działania sprawozdawcy.

3) Jednakże w państwach, w których istnieje kilka okręgów konsularnych, winien nastąpić podział pracy między poszczególnemi urzędami. Urząd, mający siedzibę w mieście stołecznem, winien opracowywać rozdziały IV i V, wymienione w punkcie V, do niego należy również opracowanie rozdziału V dla całego państwa. Sprawozdawca z okręgu, w którym położony jest główny port państwa — wiadomości o żegludze morskiej, sprawozdawca z okręgu rolniczego — o rolnictwie; z górniczego — o górnictwie i t. p.

4) Tablice statystyczne, zestawienia i specjalne szczegóły i t. p., zwłaszcza większych rozmiarów, nie powinny być umieszczane w tekście, lecz dołączane do niego w formie załączników.

§ 10. 1) Sprawozdania roczne winny być wysyłane najpóźniej w kwietniu roku, następującego po roku sprawozdawczym.

2) W razie niemożności uzyskania do tego terminu danych statystycznych, urzędowych publikacyj i t. p., potrzebnych do opracowania sprawozdania, materjały te należy nadsyłać dodatkowo.

3) Każde sprawozdanie roczne winno być wysłane w 11 egzemplarzach bezpośrednio podług następującego rozdzielnika:

a) M. S. Z. — interesowany terytorjalnie Wydział: Zachodni (P.II) lub Wschodni (P.III);

b) M. S. Z. — Przewodniczący Międzyministerjalnej Komisji Opinjodawczej;
c) Komisarz Generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku;
d) M. P. i H. (na kopercie: do rąk p. Władysława Studnickiego, Radcy Ministerjalnego);
e) M. R. i D. P. (na kopercie: do rąk p. Witolda Hoyera, Radcy Ministerjalnego;
f) Główny Urząd Statystyczny (na kopercie: do rąk p. Profesora Antoniego Sujkowskiego, Naczelnika Wydziału);
g) Urząd Emigracyjny (na kopercie: do rąk p. Feliksa Gadomskiego, Naczelnika Wydziału);
h) Ministerstwo Skarbu (na kopercie: do rąk p. Władysława Landaua, Radcy Ministerjalnego);
i) Redakcja tygodnika „Przemysł i Handel", w gmachu M. P. i H.;
j) Oddział II Sztabu Generalnego.
k) Komitet Ekonomiczny Ministrów;

4) Rozdział V (Komunikacje) powinien być odbijany dodatkowo w jednym egzemplarzu i przesyłany wprost pod adresem Referatu Tranzytowego M. S. Z.

§ 11. 1) Sprawozdania roczne będą, jak dotychczas, poddawane ocenie Międzyministerjalnej Komisji przy M. S. Z.; sprawozdania, uznane przez nią za wybitne, będą ogłaszane drukiem w miarę posiadanych przez M. S. Z. na ten cel funduszów.

2) Urzędy, które nadeślą sprawozdania roczne, uznane przez Komisje za wybitne i dające kompletny i wyczerpujący obraz życia ekonomicznego danego państwa lub okręgu konsularnego, mogą być zwolnione przez M. S. Z. od obowiązku nadsyłania dalszych sprawozdań rocznych, które w tym wypadku będą zastąpione przez sprawozdania uzupełniające, zawierające jedynie zmiany, jakie zaszły od chwili redagowania ostatniego sprawozdania.

3) W każdym razie opracowanie Rozdziału 2, wymienionego w punkcie 1 § 9. obowiązuje jednorazowo, jeżeli wogóle już nie zostało dokonane.

ROZDZIAŁ IV.

Postanowienia końcowe.

§ 12. Pozostają w mocy:

1) Okólnik w sprawie nadsyłania przez podległe M. S. Z. Urzędy sprawozdań w sprawach, związanych z emigracją (Dz. Urz. M. S. Z. № 5 z 1926 r., poz. 56).

2) Punkt 3 (perjodyczne raporty morskie) Okólnika № 91 z 1924 r. (D.IX.4214), w następującem brzmieniu: Perjodyczne raporty morskie w odniesieniu do polityki morskiej (żeglugowej i portowej, że szczególnem uwzględnieniem momentów emigracyjnych, względnie imigracyjnych) całego kraju winny nadsyłać:

z Francji	—	Konsulat w Marsylji,
z Anglji	—	Konsulat w Londynie,
z Włoch	—	Konsulat w Trieście,
ze Stanów Zjednoczonych	—	Konsulat Generalny w Nowym Jorku,
z Niemiec	—	Konsulat w Hamburgu.

3) Prócz egzemplarzy, przewidzianych w punkcie 9 Okólnika № D.IX.6479, jeden egzemplarz winien być nadsyłany dodatkowo do M. S. Z., dla Komisarjatu Generalnego w Gdańsku (który go prześle Senatowi Wolnego Miasta), drugi — do Urzędu Emigracyjnego.

Minister Spraw Zagranicznych
(—) *August Zaleski*

Warszawa, dn. 3/IV.1927 r.

26.

G.M.O.1892.

OKÓLNIK

W SPRAWIE PODAWANIA NA PISMACH URZĘDOWYCH PRZEDMIOTU SPRAWY.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje poniższe pismo p. Prezesa Rady Ministrów z dnia 19.III.1927 r. do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Za Ministra
(—) *Przezdziecki*
Dyrektor Gabinetu Ministra.

Warszawa, dn. 30 III.1927 r.

Załącznik

Warszawa, dnia 7/III. 1927 r.

PREZES RADY MINISTROW
№ 4273.

Podawanie na pismach urzędowych przedmiotu sprawy.

OKÓLNIK № 21

Do Pana
Ministra Spraw Zagranicznych.

Okólnikiem z dnia 27 kwietnia 1921 r. № 9422 przesłano wszystkim Ministerstwom do wiadomości Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 kwietnia 1921 roku № O.K.3181/21 do władz jemu pod-

ległych w sprawie podawania w pismach przedmiotu sprawy i, uznając słuszność wskazówek, zawartych w Okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, proszono o zarządzenie zastosowania tych wskazówek w korespondencji z wszystkiemi władzami centralnemi.

Ponieważ mimo to zdarza się często, że w pismach niema wymienionego przedmiotu sprawy, co utrudnia znacznie pracę biurową, proszę Pana Ministra o zarządzenie, aby w podległym Mu Ministerstwie na wszystkich pismach, wysyłanych do Ministerstw oraz władz i urzędów centralnych, podawano przedmiot sprawy przez treściwe i możliwie dokładne ujęcie sprawy, zawartej w piśmie.

Ścisłe przestrzeganie tego umożliwi zniesienie wprowadzonych w kancelarjach t. zw. skorowidzów liczb obcych, przez co uprości się tryb czynności kancelaryjnych i zyska pewne oszczędności.

w z. Prezesa Rady Ministrów

(—) *Bartel*

Pilne

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
№ O.K.3181/1
Podawanie na pismach przedmiotu sprawy.

Warszawa, dnia 20/IV. 1921 r.

OKÓLNIK № 12

Do wszystkich pp. Wojewodów, p. Generalnego Delegata Rządu we Lwowie oraz p. Komisarza Rządu w Cieszynie.

Przy systemie biurowości, obowiązującym w Ministerstwie od dnia 1.IV. r. b., a opartym na Instrukcji Biurowej dla Ministerstw, opracowanej przez Komisję dla Spraw Oszczędności Państwowych, dla ułatwienia pracy i sprawnego działania Biura Podawczego, które nie prowadzi żadnych zapisków, i sekretarjatów wydziałowych, konieczne jest podawanie na wszystkich pismach:

p r z e d m i o t u   s p r a w y.

Tem bowiem streszczeniem pisma, ujętem w przedmiocie sprawy, posiłkować się będzie Biuro Podawcze przy rozdzielaniu korespondencji na właściwe wydziały, z tego streszczenia korzystać będą sekretarze wydziałowi, wpisując treść korespondencji do dziennika.

Oczywiste jest przeto, jak wiele można zaoszczędzić czasu i pracy przez treściwe, ale dokładne podawanie na wszystkich bez wyjątku pismach, wychodzących z urzędów, przedmiotu sprawy, t. j. treściwego ujęcia sprawy, zawartej w piśmie. Aby jednak miast ułatwienia nie przysporzyć zbędnej wędrówki pism po wydziałach Ministerstwa, przedmiot sprawy musi być ujęty w ł a ś c i w i e:

a) w sprawach, dotyczących osób, wskazać należy nazwisko i imię osoby, której sprawa dotyczy, a nie osób trzecich, których sprawa dotyczy tylko pośrednio, oraz sprawę: np. Radowicz Mieczysław — nieprzyj-

mowanie go do służby państwowej; Okońska Marja — koszty leczenia; Starzyński Jan — zapomoga; Strzałkowski Feliks — nominacja na referenta i t. d.;

b) w sprawach, dotyczących stowarzyszeń, zakładów przemysłowych, naukowych, dobroczynnych i t. p., wskazać nazwę zakładu lub stowarzyszenia i sprawę, np. Amerykańska Misja Metodystów — działalność ratunkowa; Merkury, Stow. Spoż. w Warszawie — zatwierdzenie statutu; Sokół, tow. gimn. w Łodzi — budowa gmachu; Kolonje Letnie dla dzieci w Piotrkowie — zapomoga i t. d.;

c) w sprawach ogólnych, a tych jest najwięcej, wskazać sprawę o którą chodzi, np. uregulowanie ruchu towarowego między Polską a Austrją, kwesty publiczne, statut wzorowy komitetów do walki z lichwą i drożyzną, wydawanie kart na broń i łowieckich, dodatki kresowe dla urzędników, wymiar emerytur, pensyj wdowich, zaopatrzeń dla dzieci oraz pozgonnego, kontrola nad dostarczaniem obowiązkowych egzemplarzy druków, poświadczenie zmiany wyznania i t. p.

Podawanie przedmiotu sprawy jest szczególnie konieczne w pismach reklamujących (przypomnieniach), gdyż z podanej tylko daty i numeru pisma, wobec nieprowadzenia w Biurze Podawczem żadnych zapisków, pisma poprzedniego odnaleźć niepodobna.

Pisma reklamujące, nie odpowiadające powyższym wymaganiom, nie będą brane pod uwagę.

W odpowiedziach na pisma Ministerstwa podawać należy zawsze datę, znaki literowe i numer. Na liczbę pisma składają się: znak literowy wydziału i numer, pod którym pismo to wpisane zostało do dziennika wydziałowego, np. O.P. 4864, Pr. 2833, A.K. 1862 i t. d.

Zwracać szczególną uwagę, aby przy powoływaniu się na pisma Ministerstwa nie podawano mylnie znaków literowych, numeru i dat, jak to często się zdarza, a co niezmiernie utrudnia pracę Biura Podawczego i sekreterjatów wydziałowych.

Minister

(—) *Skulski,* w. r.

PREZYDJUM RADY MINISTRÓW

№ 9422.

W sprawie korespondencji z władzami centralnemi.

Warszawa, dnia 27 IV. 1921 r.

Do wszystkich ministerstw, władz i urzędów centralnych w Warszawie.

W załączeniu przesyłam jeden egzemplarz Okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do urzędów, podległych Ministerstwu, w sprawie korespondencji urzędowej z Ministerstwem do wiadomości.

Uznając w zupełności słuszność podanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wskazówek w tym względzie, wobec wprowadzenia jednolitej manipulacji biurowej we wszystkich Ministerstwach, proszę Pana

Ministra (Prezesa) o wydanie zarządzeń, by do wyłuszczonych w załączonym Okólniku wskazówek stosowano się w korespondencji nietylko z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, lecz wogóle ze wszystkiemi władzami centralnemi.

Za Prezydenta Ministrów
(—) *Studziński*
Dyrektor Departamentu Prezydjalnego.

G.M.O.1472.

27.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE URUCHOMIENIA KONSULATU HONOROWEGO RZ. P. W MONACO.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadamia niniejszem, że Konsulat Honorowy Rz. P. w Monaco został uruchomiony dnia 1 marca r. b.

Za Ministra
(—) *Przezdziecki*
Dyrektor Gabinetu Ministra.

Warszawa, dn. 11/III.1927 r.

G.M.O.1771.

28.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE ZMIANY OKRĘGÓW KONSULATÓW RZ. P. W PRADZE I MORAWSKIEJ OSTRAWIE.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje niniejszem do wiadomości, że, z dniem 1 maja 1927 roku, żupy berneńska i ihlawska zostaną wyłączone z okręgu Konsulatu Rz. P. w Pradze i jednocześnie włączone do okręgu Konsulatu Rz. P. w Morawskiej Ostrawie.

Okrąg Konsulatu Rz. P. w Morawskiej Ostrawie będzie zatem obejmował od dnia 1 maja 1927 roku, całe Morawy i Śląsk.

Za Ministra
(—) *Przezdziecki*
Dyrektor Gabinetu Ministra.

Warszawa, dn. 31/III.1927 r.

K.I.337.

29.

OKÓLNIK

W SPRAWIE WYSTAWIANIA DOWODÓW OSOBISTYCH I LEGITYMACYJ SŁUŻBOWYCH NA TERYTORJUM WOLNEGO MIASTA GDAŃSKA.

Zgodnie z postanowieniem art. 17 Umowy polsko-gdańskiej z dnia 24.X.1921 roku, w myśl odpowiedniego zawiadomienia ze strony W. M.

Gdańska, Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości, że, począwszy od 1.I.1927 roku, do wystawiania dowodów osobistych i legitymacyj służbowych gdańskich obok Senatu W. M. Gdańska uprawnione są niżej wyszczególnione władze:

1) Biuro Paszportowe (Landespassstelle), pozostające pod kierownictwem Prezydenta Policji Gdańskiej;
2) dla posłów Sejmu Gdańskiego — Prezydent tegoż Sejmu;
3) dla urzędników gdańskiego Prezydjum Policji włącznie z funkcjonarjuszami gdańskiej policji „Schupo" — Prezydent Policji w Gdańsku;
4) dla urzędników celnych — Krajowy Urząd Celny (Landeszollamt);
5) dla urzędników podatkowych — Krajowy Urząd Podatkowy (Landessteueramt);
6) dla urzędników sądowych — Prezydent Sądu Gdańskiego;
7) dla urzędników poczt i telegrafów — Zarząd Poczt i Telegrafów.

Wobec powyższego znosi się Okólnik № K.I.8019, zamieszczony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych № 11, poz. 127, z dnia 10.VIII.1926 r.

Za Ministra
(—) *W. Babiński*
Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dn. 4/III.1927 r.

30.

K.III.b.34.

OKÓLNIK

W SPRAWIE ZMIAN W OKÓLNIKU M. S. Z. № K.III.b.3571 (DZ. URZ. M. S. Z. № 5 Z 1926 R., POZ. 56) W SPRAWIE NADSYŁANIA PRZEZ PODLEGŁE MINISTERSTWU SPRAW ZAGRANICZNYCH URZĘDY SPRAWOZDAŃ W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z EMIGRACJĄ.

Ustęp ostatni Okólnika M. S. Z. № K.III.b.3571 (Dz. Urz. M. S. Z. № 5 z 1926 r., poz. 56) skreśla się i zastępuje ustępem o następującem brzmieniu:

Wymienione pod *a)* i *c)* rodzaje sprawozdań należy nadsyłać do Urzędu Emigracyjnego przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej (Warszawa, Królewska 23) i Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Departament Konsularny), ponadto zaś w krajach, w których urzędują radcowie emigracyjni, w odpisie do radców emigracyjnych.

Sprawozdanie emigracyjne roczne nadsyłać należy, o ile w kraju urzędowania znajdują się radcowie emigracyjni, do radców emigracyjnych, w odpisie zaś do Urzędu Emigracyjnego przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Departament Konsularny), w wypadku przeciwnym postępować należy podobnie, jak przy sprawozdaniach kwartalnych i nieperjodycznych.

Radcowie emigracyjni, na podstawie otrzymanych rocznych raportów emigracyjnych urzędów konsularnych, opracują według schematu, zawartego w rozdziale III Okólnika № K.III.b.357 z 14.VI.1926, sprawozdanie, obejmujące cały kraj, w którym urzędują, i nadesłać je winni najpóźniej 1 kwietnia roku następnego po sprawozdawczym do Urzędu Emigracyjnego i Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Departament Konsularny).

Za Ministra

(—) *W. Babiński*

Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dn. 7/III.1927 r.

31.

K.III.a.1766.

OKÓLNIK

W SPRAWIE REJESTRACJI B. OFICERÓW.

W uzupełnieniu Okólnika № K.III.a.8188 z dn. 22.XI.1926 (Dz. Urz. № 11 z r. 1926, poz. 124) Ministerstwo Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych poleca, aby urzędy konsularne, przeprowadzając rejestrację b. oficerów, zamieszkałych w ich okręgach, zaznaczały obok opinji ogólnej o danym oficerze, przewidzianej w § 7 Rozporządzenia z dn. 14.VII.1926 r. (Dz. Ustaw. Rz. P. № 85 z r. 1926, poz. 481), także w miarę możności, czy i w jakim stopniu dany oficer włada językiem polskim.

Równocześnie przypomina się, iż najdalej do dnia 1 września r. b. należy nadesłać do Ministerstwa Spraw Zagranicznych cały materjał, o którym mowa w § 11 Rozporządzenia.

Za Ministra

(—) *W. Babiński*

Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dn. 23/III.1927 r.

32.

K.III.c.253.

OKÓLNIK

W SPRAWIE WZORÓW DEKLARACJI FABRYKANTA ORAZ DEKLARACJI ODBIORCY STWIERDZAJĄCYCH PRZEZNACZENIE MASZYN DO SPECJALNEGO UŻYTKU.

W związku z obwieszczeniem Ministra Skarbu z dn. 11.V.1926 r., dotyczącem wzoru deklaracji fabrykanta i deklaracji odbiorcy, stwierdzających przeznaczenie maszyn do specjalnego użytku (Monitor Polski № 108 z 12.V.1926 r., p. 314), Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę na konieczność wystawiania przez eksporterów zagranicznych deklaracyj według wzoru, podanego w Monitorze Polskim № 108 z 1926 r., poz. 314.

Dla uniknięcia nieporozumień byłoby pożądane, aby wzór tych deklaracyj podany był do wiadomości możliwie najszerszego ogółu eksporterów.

Za Ministra

(—) *W. Babiński*

Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dn. 24/III.1927 r.

33.

K.III.a.1967.

OKÓLNIK

W SPRAWIE OBCEGO OBYWATELSTWA Z TYTUŁU URODZENIA LUB NATURALIZOWANIA.

Podając do wiadomości i zastosowania poniższy Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie obywatelstwa osób, urodzonych lub naturalizowanych w Ameryce, Ministerstwo Spraw Zagranicznych nadmienia, że Okólnik ten ma zastosowanie nietylko do Ameryki, ale także do wszystkich krajów, gdzie co do obywatelstwa obowiązuje zasada „jus soli".

Za Ministra

(—) *W. Babiński*

Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dnia 25/III.1927 r.

Załącznik

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

№ BE.5089

Przedmiot: Obywatelstwo osób, urodzonych i naturalizowanych w Ameryce.

Warszawa, dnia 9/VII. 1925 r.

Do Pana Wojewody (wszystkich), Delegata Rządu w Wilnie i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Wobec wątpliwości, jak traktować należy pod względem obywatelstwa osoby, urodzone w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej które posiadają tytuły do obywatelstwa polskiego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w tym względzie kolizje są nieuniknione, ponieważ ustawodawstwo, normujące obywatelstwo w obu interesowanych państwach, t. j. w Polsce i w Stanach Zjednoczonych, opiera się w kwestji urodzenia na odmiennych teoretycznych zasadach. Pierwsze

bowiem ustawodawstwo wychodzi z zasady „jus sanguinis", t. j. że urodzony z obywatela polskiego jest obywatelem polskim, drugie natomiast z zasady „jus soli", t. j., że każdy urodzony na terytorjum Stanów Zjednoczonych jest obywatelem amerykańskim, bez względu na obywatelstwo ojca.

Rozważając powyższą kwestję w szczegółach, uwzględnić należy przypadki co do:

a) urodzonych przed wejściem w życie Ustawy z dnia 20.I.1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 7, p. 44) o obywatelstwie Państwa Polskiego, t. j. przed 31 stycznia 1920 r., i

b) urodzonych po wejściu w życie pomienionej Ustawy.

Do p. *a)*:

Według art. 2 przytoczonej wyżej Ustawy obywatelem polskim w chwili ogłoszenia tejże, stała się każda osoba bez różnicy płci, wieku, narodowości i wyznania, która jest osiedlona na obszarze Państwa Polskiego w rozumieniu tej Ustawy, o ile nie służy jej obywatelstwo innego państwa. W myśl zasad, wynikających z tej Ustawy, z ustaw o osiedleniu i ustaw cywilnych, dzieci małoletnie osoby osiedlonej stały się również obywatelami polskimi.

Jeśli zatem osoba, osiedlona na obszarze Państwa Polskiego, w powyższem znaczeniu posiadała w dniu 31.I.1920 r. na podstawie urodzenia w Stanach Zjednoczonych obywatelstwo amerykańskie, nie stała się obywatelem polskim.

Nie podlega też żadnej wątpliwości, iż dzieci osoby, osiedlonej na obszarze Państwa Polskiego, które urodziły się w Stanach Zjednoczonych, w dniu 31.I.1920 r. miały ukończonych 21 lat, nie są obywatelami polskimi.

Natomiast wątpliwość może zachodzić co do dzieci, które w pomienionym dniu nie miały jeszcze 21 lat. Opierając się na ogólnej zasadzie, wynikającej z ustawodawstwa polskiego, możnaby twierdzić, iż dzieci, które jednocześnie z ojcem (nieślubną matką) nabyły obywatelstwo polskie, są obywatelami polskimi, mimo że przez urodzenie stały się obywatelami amerykańskimi. Z drugiej jednak strony słuszny jest pogląd, iż zdanie Ustawy „o ile nie służy jej obywatelstwo innego państwa" odnosi się nietylko do pełnoletnich, lecz także do małoletnich, zwłaszcza w związku ze zdaniem pierwszem art. 2-go: „Z chwilą ogłoszenia .... prawo obywatelstwo służy każdej osobie bez różnicy płci, **wieku**, wyznania i narodowości", i że zatem kwestję nabycia obywatelstwa polskiego przez dzieci ocenia się w tym względzie niezależnie od obywatelstwa rodziców.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uzgodniło z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, że ten drugi pogląd uznać należy za właściwy i miarodajny przy stwierdzaniu obywatelstwa.

Do p. *b)*:

Według art. 4 p. 1 Ustawy z 20.I.1920 r. obywatelstwo polskie nabywa się przez urodzenie. Każdy zatem, kto urodził się z osoby, która stała się obywatelem polskim lub obywatelstwo polskie nabyła na jednej z podstaw, przewidzianych w pomienionej Ustawie, jest obywatelem polskim bez względu na to, czy urodził się w kraju, czy też zagranicą. Urodzeni zatem z obywatela polskiego w Ameryce po wejściu w życie Ustawy z 20.I.1920 r. są bez wyjątku obywatelami polskimi i za takich powinni być uważani, mimo że jednocześnie stali się obywatelami amerykańskimi.

Kolizja zatem na tle obywatelstwa tej kategorji osób istnieje i mogłaby być usunięta tylko przez obustronną umowę ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki Północnej, której dotychczas niema.

O ile chodzi inne tytuły nabycia obywatelstwa polskiego, a więc o art. 3 i 4, pp. 2, 3, 4 i 5, Ustawy z 20.I.1920 r. kolizja, co do urodzonych w Ameryce istnieje, jakkolwiek kwestja ta ma więcej teoretyczne niż praktyczne znaczenie, gdyż interesowani nie będą z reguły podnosić żadnych roszczeń z tytułu posiadania obywatelstwa amerykańskiego, ponieważ nabycie obywatelstwa polskiego nastąpiło, poza nielicznemi wyjątkami, zgodnie z ich wolą.

Osoby, urodzone w Ameryce, jeżeli stały się obywatelami polskimi w sposób, wskazany w art. 3, lub nabyły obywatelstwo polskie w jeden ze sposobów, wymienionych w pp. 2—5 art. 4 Ustawy z 20.I.1920 r., są obywatelami polskimi mimo, że z tytułu urodzenia służy im obywatelstwo amerykańskie. Również dzieci małoletnie osób, które uzyskały obywatelstwo polskie na wyżej wymienionych podstawach są obywatemi polskimi, chociażby z tytułu urodzenia byli obywatelami amerykańskimi bez względu na to, czy urodziły się przed, czy też po wejściu w życie Ustawy z dnia 20.I.1920, lub przed czy też po uzyskaniu obywatelstwa polskiego na podstawie wymienionych wyżej tytułów.

Wyżej wspomniane zasady należy analogicznie stosować także do obywateli polskich, naturalizowanych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Jeżeli mianowicie naturalizacja miała miejsce przed wejściem w życie Ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego, dana osoba jest bez zastrzeżeń obywatelem amerykańskim. Jeżeli zaś naturalizacja nastąpiła po wejściu w życie wspomnianej Ustawy, to osoby obowiązane do czynnej służby wojskowej tylko w tym wypadku utraciły obywatelstwo polskie, jeżeli uzyskały zezwolenie Ministra Spraw Wojskowych do nabycia obywatelstwa obcego w myśl ostatniego ustępu § 11 tej Ustawy.

Za Ministra

(—) *Olpiński*

Podsekretarz Stanu.

34.

K.III.c.214.

OKÓLNIK

W SPRAWIE POSTĘPOWANIA Z FAŁSZYWEMI MONETAMI.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje poniższy Okólnik Ministerstwa Skarbu do wiadomości i ścisłego zastosowania.

Za Ministra
(—) *W. Babiński*
Dyrektor Departamentu

Warszawa, dn. 28/III.1927 r.

Załącznik

MINISTERSTWO SKARBU
№ D.K.439/W.A.K.

Warszawa, dn. 15 lutego 1927 r.

Sposób postępowania z fałszywemi monetami.

Do
wszystkich izb skarbowych
i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego
(Wydział Skarbowy) w Katowicach

Nawiązując do Okólnika z dnia 14 października 1926 roku № D.K.3886/W.A.K., Ministerstwo Skarbu poleca zarządzić, aby uszkodzone, fałszywe lub wzbudzające wątpliwość co do autentyczności monety obiegowe były zatrzymywane w trybie, przewidzianym w § 46 Instrukcji dla kas skarbowych, i przesyłane do rozpoznania bezpośrednio do Mennicy Państwowej w Warszawie.

Ministerstwo Skarbu zauważa, że wkrótce ukaże się rozporządzenie Rady Ministrów o przyjmowaniu i wymianie zniszczonych oraz zatrzymywaniu fałszywych znaków pieniężnych, walorów państwowych i innych znaków wartościowych.

O zastosowaniu tego rozporządzenia zostaną izby powiadomione osobnym okólnikiem.

(—) *R. Czauderna*
Dyrektor Departamentu.

35.

A.II.K.Z.20430.

OKÓLNIK

W SPRAWIE ZAMKNIĘĆ RACHUNKOWYCH.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zarządza niniejszem, aby przy zamknięciu okresu budżetowego w dniu 31 marca 1927 roku zarówno oszczędności, jak i ewentualne przekroczenia budżetowe z okresu 1926/7

roku były przeniesione na okres budżetowy 1927/8 roku na rachunek Ministerstwa Spraw Zagranicznych (rachunek budżetu): oszczędności po stronie „Ma", a przekroczenia po stronie „Winien".

Zestawienia przy zamknięciach winny być sporządzone według wzorów, podanych w Okólniku Ministerstwa Spraw Zagranicznych № 249 z dn. 17 listopada 1925 roku, i nadesłane w terminie dwutygodniowym od dnia zamknięcia okresu budżetowego za 1926/7 rok.

Za Ministra
w z. Dyrektora Departamentu
(—) *Rościszewski*
Naczelnik Wydziału.

Warszawa, dn. 8/III.1927 r.

36.

A.II.R.C.32630.

OKÓLNIK

W SPRAWIE DOŁĄCZANIA BLANKIETÓW P. K. O. DO POLECEŃ WPŁATY.

Centralna Kasa Państwowa zwróciła uwagę Ministerstwu Spraw Zagranicznych na fakt, iż dość często zdarzają się wypadki wpłacania przez władze administracyjne I i II Instancji oraz osoby prywatne pewnych sum pieniężnych do Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe C. K. P. № 30110 z polecenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub urzędów konsularnych Rz. P. zagranicą, bez podania działu i pozycji budżetu, na które kwota ta ma być zarachowana.

Często także wskazane wyżej władze administracyjne lub osoby prywatne pomimo żądanie od nich wpłacenia należnej sumy do P. K. O., na konto czekowe C. K. P., nadsyłają tę sumę przekazem pocztowym do Kasy M. S. Z.

W celu uniknięcia zbędnych operacyj kasowych i kancelaryjno-rachunkowych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w uzupełnieniu Okólnika № K.III.c.85 (Dz. Urz. M. S. Z. № 2/1926 r., poz. 27) zarządza, aby do pism, wysyłanych przez wydziały Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz urzędy konsularne Rz. P. zagranicą do urzędów administracyjnych i osób prywatnych, dołączane były wypełnione blankiety na wpłatę sumy do P. K. O. ze wskazaniem, jak suma ta powinna być zarachowana. Potrzebną ilość blankietów wpłaty dostarczy Referat Gospodarczy M. S. Z. po nadesłaniu odpowiedniego zapotrzebowania.

Za Ministra
w z. Dyrektora Departamentu
(—) *Rościszewski*
Naczelnik Wydziału

Warszawa, dn. 15/III.1927 r.

37.

G.M.O.1257.1889.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE ADRESÓW PODLEGŁYCH M. S. Z. URZĘDÓW ZAGRANICZNYCH.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje niniejszem, że:

1. Adres Konsulatu Generalnego Rz. P. w Tyflisie brzmi jak następuje: Union des Républiques Soviétistes Socialistes, Tiflis, rue Kecchoweli 1.

2. Adres Konsulatu Honorowego Rz. P. w Monaco brzmi: Monte Carlo, Grand Hôtel.

3. Konsulat Generalny Rz. P. w Monachjum przeniósł swe biura do nowego lokalu: Kufsteinerplatz 2.

4. Konsulat Generalny Rz. P. w Zagrzebiu przeniósł swe biura do lokalu: Dalmatińska 2.

Warszawa, dn. 30/IV.1927 r.

38.

G.M.O.2025.

RUCH SŁUŻBOWY

W MIESIĄCU LUTYM 1927 R. W CENTRALI I URZĘDACH PODLEGŁYCH MINISTERSTWU SPRAW ZAGRANICZNYCH.

MIANOWANI:

Szembek Jan — Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w IV st. sł. w Brukseli — Posłem Nadzwyczajnym i Ministrem Pełnomocnym II kl. przy Rządzie Królewsko-Rumuńskim w IV st. sł., z dn. 16 lutego 1927 r.

Perłowski Jan — Radca Ambasady Rz. P. w V st. sł. przy Stolicy Apostolskiej — Posłem Nadzwyczajnym i Ministrem Pełnomocnym III kl. w V st. sł. w Madrycie, z dn. 1 marca 1927 r.

Hołówko Tadeusz — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Janikowski Stanisław — Naczelnik Wydziału w V st. sł. — Radcą Ambasady w V st. sł. z przydziałem do Ambasady Rz. P. przy Stolicy Apostolskiej w Rzymie, z dn. 1 marca 1927 r.

Malczewski Leszek — Konsul Generalny Rz. P. — Radcą Poselstwa w V st. sł. z powierzeniem kierownictwa Poselstwa Rz. P. w Oslo w charakterze Chargé d'Affaires, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Ładoś Aleksander — Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w V st. sł. — Konsulem Generalnym w V st. sł. z powierzeniem Kierownictwa Konsulatu Generalnego Rz. P. w Monachjum, z dn. 1 marca 1927 r.

Baliński Józef — Sekretarz Legacyjny w VII st. sł. — Radcą Ministerjalnym w VI st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Dygat Stanisław — Referendarzem w VIII st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Podoski Wiktor — Referendarz w VIII st. sł. - Referendarzem w VII st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Kijeński Tadeusz — Attaché Konsularny w VIII st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Bukareszcie — Wicekonsulem II kl. w VII st. sł., z dn. 1 lutego 1927 r.

Krajewski Wincenty — Referendarz w VIII st. sł. — Wicekonsulem w VII st. sł. z przydziałem do Konsulatu Rz. P. w Kijowie, z dn. 1 lutego 1927 r.

Wdziękoński Aleksy - Tytularny Wicekonsul w VIII st. sł. w Konsulacie Generalnym Rz. P. w Tyflisie — Wicekonsulem w VII st. sł., z dn. 1 stycznia 1927 r.

Słomińska Marja — Rejestratorka w X st. sł. — Rejestratorką w IX st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Chrząszczewska Hanna — urzędniczka na służbie prowizorycznej w X st. sł. w Konsulacie Rz. P. w Kijowie — Rejestratorką w X st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Dębiński Konrad — urzędnik w X st. sł. na służbie prowizorycznej — Rejestratorem w X st. sł., z dn. 1 marca 1927 r.

Czerwiński Ludomir — pracownik kontraktowy — Sekretarzem Konsularnym II kl. w X st. sł. z przydziałem do Konsulatu Generalnego Rz. P. w Mińsku, z dn. 1 marca 1927 r.

PRZYJĘCI NA SŁUŻBĘ W M. S. Z.:

Domaszewski Zygmunt — na służbę prowizoryczną w charakterze Rejestratora w IX st. sł., z dn. 1 lutego 1927 r.

PRZENIESIENI I ODWOŁANI:

Sobański Władysław — Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny I kl. w Madrycie — odwołany do centrali z dn. 1 marca 1927 r., z równoczesnem przeniesieniem w stan rozporządzalności.

Jurystowski Mikołaj — Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny III kl. w V st. sł. w Rio de Janeiro — odwołany do centrali z dn. 28 lutego 1927 r., z równoczesnem przeniesieniem w stan rozporządzalności.

Dr. Koźmiński Stanisław — Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny III kl. w V st. sł. w Hadze — odwołany do centrali z dn. 28 lutego 1927 r., z równoczesnem przeniesieniem w stan rozporządzalności.

Kwapiszewski Michał — Radca Poselstwa I kl. w V st. sł., Chargé d'Affaires Rz. P. w Oslo — do centrali, z dn. 31 marca 1927 r.

Dr. Fryling Jan — Radca Ministerjalny w VI st. sł. — przydzielony do Poselstwa Rz. P. w Tokjo w charakterze Sekretarza Poselstwa I kl., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Neuman Władysław — Radca Poselstwa II kl. w VI st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Rydze — do Ambasady Rz. P. w Paryżu, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Dr. Sas-Hubicki Otton — Konsul Generalny Rz. P. w VI. st. sł. w Konsulacie Generalnym Rz. P. w Jerozolimie — odłożenie odwołania do centrali do dnia 30 kwietnia 1927 r.

Dr. Ostrowski Jerzy — Sekretarz Poselstwa II kl. w VII st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Berlinie — przydzielony do Biura Komisarza Generalnego Rz. P. w Gdańsku w charakterze Referendarza tegoż biura, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Woytkowski Tadeusz — Sekretarz Poselstwa II kl. w VII st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Berlinie — odwołany do centrali, z dn. 28 lutego 1927 r.

Baliński Stanisław — Attaché Poselstwa w VIII st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Teheranie — do centrali, z dn. 15 kwietnia 1927 r.

Rybicki Stanisław — Sekretarz Konsularny w VIII st. sł. w Wydziale Konsularnym Poselstwa Rz. P. w Wiedniu — do centrali, z dn. 31 marca 1927 r.

Boczkowska Marja — urzędniczka IX st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Moskwie — do centrali, z dn. 15 lutego 1927 r.

Kicki Władysław — Sekretarz Konsularny II kl. w IX st. sł. w Wydziale Konsularnym Poselstwa Rz. P. w Tallinie — do Konsulatu Rz. P. w Marsylji, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Kożuchowski Władysław — Skarbnik w IX st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Moskwie — anulowanie odwołania do centrali.

Dobrowolski Tadeusz — Sekretarz Konsularny II kl. w X st. sł. — przydzielony do Wydziału Konsularnego Poselstwa Rz. P. w Tallinie, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Modzelewski Jerzy Marjan — urzędnik na służbie przygotowawczej w XI st. sł. w Konsulacie Rz. P. w Marsylji — do centrali, z dn. 31 marca 1927 r.

39.

G.M.O.2220.

RUCH SŁUŻBOWY

W MIESIĄCU MARCU 1927 R. W CENTRALI I URZĘDACH PODLEGŁYCH MINISTERSTWU SPRAW ZAGRANICZNYCH.

MIANOWANI:

Przesmycki Wacław — Sekretarz Poselstwa w VII st. sł. — Radcą Ministerjalnym w VI st. sł., z dn. 1 lipca 1927 r.

Roman Antoni — Attaché Emigracyjny w VI st. sł. w Gdańsku — Radcą Ministerjalnym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w VI st. sł., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Jankowski Tadeusz — Referendarz w VIII st. sł., — Referendarzem w VII st. sł., z dn. 1 lipca 1927 r.

Zabiełło Stanisław — Urzędnik na służbie przygotowawczej w X st. sł. — Referendarzem w VIII st. sł., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Mieżyński Władysław — Sekretarz Konsularny I kl. w VIII st. sł. w Konsulacie Rz. P. w Lipsku — Attaché Konsularnym w VIII st. sł., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Komierowski Ludomir — urzędnik na próbnej służbie w VIII st. sł. w Ambasadzie Rz. P. przy Stolicy Apostolskiej — Naczelnikiem Kancelarji w VIII st. sł., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Zembrzuska Leonja — urzędniczka w IX st. sł. — Adjunktem Kancelaryjnym w VIII st. sł., z dn. 1 lipca 1927 r.

Wierusz-Kowalska Kazimiera — Rejestratorka w X st. sł. — Rejestratorką w IX st. sł., z dn. 1 lipca 1927 r.

Petersonówna Janina — urzędniczka na służbie prowizorycznej w X st. sł. — Rejestratorką w X st. sł., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

PRZYJĘCI NA SŁUŻBĘ DO M. S. Z.

Dr. Weyers Józef — urzędnik kontraktowy — na służbę prowizoryczną na okres roczny w VIII st. sł., z równoczesnym przydziałem do Poselstwa Rz. P. w Berlinie, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Niemojowski Michał — na służbę prowizoryczną na okres roczny, z dn. 1 kwietnia, 1927 r. z równoczesnym przydziałem do Konsulatu Rz. P. w Strasburgu w charakterze Sekretarza Konsularnego II klasy w X st. sł.

Sterczyński Stanisław — na służbę prowizoryczną w X st. sł., z dn. 15 marca 1927 r.

PRZENIESIENI I ODWOŁANI:

Biega Bolesław — Sekretarz Poselstwa II klasy w VII st. sł. w Poselstwie Rz. P. w Londynie — do centrali, z dn. 31 marca 1927 r.

Gosiewski Tadeusz — Sekretarz Poselstwa II klasy w VII st. sł. — do Poselstwa Rz. P. w Berlinie, z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Korsak Witold Ryszard — Referendarz w VII st. sł. — do Poselstwa Rz. P. w Wiedniu w charakterze Sekretarza Poselstwa II klasy w VII st. sł., z dn. 1 kwietnia 1927 r.

Czudowski Michał — Referendarz w VIII st. sł. — do Konsulatu Generalnego Rz. P. w Królewcu, w charakterze Attaché Konsularnego, z dn. 1 maja 1927 r.

Jarocki Tadeusz — Sekretarz Konsularny w VIII st. sł. w Konsulacie Generalnym Rz. P. w Królewcu — do centrali, z dn. 30 kwietnia 1927 r.

40.

SPROSTOWANIA.

G.M.O.1380.

W spisie polskich urzędów konsularnych (Dz. Urz. M. S. Z. № 12/26, poz. 132), w dziale „Rumunja", w rubryce „Kiszyniów", zostało mylnie wydrukowane: Antoni Świerzbiński, Konsul II kl., zamiast: Antoni Świerzbiński, Konsul I klasy, jak być powinno.

G.M.O.1453.

W spisie polskich placówek urzędów konsularnych (Dz. Urz. № 12/26) został omyłkowo podany poprzedni adres Konsulatu Rz. P. w Morawskiej Ostrawie; biura Konsulatu mieszczą się obecnie przy ul. 28 řijna č. 56.

G.M.O.2128.

W Dzienniku Urzędowym M. S. Z. № 12 z dnia 31.XII.1926 r., w spisie podległych M. S. Z. urzędów zagranicznych, w dziale „sieć polskich urzędów konsularnych" (poz. 132), w rubryce „Francja" (str. 173), mylnie wydrukowano „Dr. Wacław Gawroński, Konsul II kl.", gdy powinno być: „Dr. Wacław Gawroński, Konsul I kl.".

W Dz. Urz. M. S. Z. № 2 z dnia 10.III.1927 r., w dziale „Ruch służbowy" (poz. 22), w rubryce „zwolnieni" (str. 24), zostało mylnie wydrukowane: „Markowski Stefan ...zwolniony z dniem 14 stycznia 1927 r.", gdy powinno być: „...zwolniony z dniem 30 stycznia 1927 r.".

Drukarnia Ministerstwa Spraw Zagranicznych.